

— Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ συστηθῶ μόνος μου, προσθέτει ὁ νεανίας· εἶμαι ὁ κόμης τοῦ Βωθενάργ.

Ἄλλο ζωγράφος ὑποκλίνεται ἐκ νέου.

— Ἡ ἀμαξία αὐτὴ μὲ τὸν ἵππον μου ἀνήκουν καὶ θέλω νὰ τὰ ξεκάνω. Πρὸ μικροῦ ἐνόησα ἀπὸ τὴν φυσιογνωμίαν σας ὅτι σὰς ἀρέσουν καὶ ἔχετε ὄρεξιν νὰ τὰ ἀποκτήσετε. Ἄν τὰ θέλετε λοιπόν, πάρετέ τα.

— Βέβαια τὰ θέλω, ἀποκρίνεται ὁ Μεσσονιὲς ζωηρῶς, ἀλλὰ μὲ τρομάζει ἡ τιμὴ. Βλέπω πῶς ἔχουν πολὺ περισσότερα ἀπ' ὅσα ἐγὼ λογαριάζω νὰ ἐξοδεύσω.

— Μὴ μοῦ δώσετε χρήματα, λέγει ὁ κόμης· κάμετέ μου μόνον ἐν μικρὸν σχεδιαγράφημα, ὅτι θέλετε ἀπὸ τὸ ζῆρι σας καὶ εἶμεθα ἐξωφλημένοι.

Ἄλλο Μεσσονιὲς δέχεται προθύμως.

— Λοιπόν, προσθέτει ὁ νεανίας, ἀναβῆτε εἰς τὴν ἀμαξίαν σας καὶ γυρίσατε εἰς τὸ σπίτι σας ὅτι ἀμαξίαν μου μένει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας ἕως οὗ εὑρετε ἄλλον.

Ἄλλο καλλιτέχνης κατευχαριστημένος ἀναβαίνει καὶ δίδει τὴν διεύθυνσιν του εἰς τὸν ἀμαξηλάτην. Ἄλλ' ὁ κόμης ἀνοίγει τὴν θυρίδα τῆς ἀμαξίας καὶ λέγει:

— Τὸ κουπέ εἶνε πολὺ καλόν, δὲν κάμνει ὅμως διὰ τὴν ἐξοχήν.

— Διατί; κύριε κόμης;

— Εἶνε κλεισμένον καὶ ὅταν ἀκόμη κάμνη καλὸν καιρόν.

— Ἐχετε δίκαιον.

— Τὸ καλοκαίρι ἔπρεπε νὰ ἔχετε μίαν βικτώριαν.

— Ναί, μά . . .

— Τί;

— Τώρα εἶνε χειμὼν καὶ προτιμῶ τὸ κουπέ.

— Καὶ ἄμα ἔλθῃ τὸ καλοκαίρι; . . . Ἐγὼ νὰ σὰς εἰπῶ ἓνα τρόπον.

— Σὰς ἀκούω.

— Ἄντὶ νὰ μοῦ κάμετε ἐν σχεδιαγράφημα, θὰ μοῦ κάμετε δύο, ζευγάρι. Καὶ ἐγὼ ἐκτὸς τοῦ κουπέ θὰ σὰς στείλω καὶ μίαν βικτώριαν κομψὴν ζευγμένην εἰς στακτερόν ἵππον.

— Ἀστειεύσθε, κύριε κόμης;

— Ὅχι, ὁμιλῶ σπουδαίως.

— Τότε εἶμεθα σύμφωνοι. Θὰ σὰς κάμω δύο σχεδιαγραφήματα.

— Κ' ἐγὼ θὰ σὰς δώσω δύο ἀμάξιας.

Καὶ πράγματι μετὰ τινος ἡμέρας ὁ κόμης ἔφερε τὴν βικτώριαν ὁ ἴδιος εἰς τὸν Μεσσονιὲς καὶ παρέλαβε τὰ δύο θαυμασία σχεδιαγραφήματα τοῦ διασήμου καλλιτέχνου. τὰ ὅποια ἀξίζουσι σήμερον ὅχι ὅσον δύο ἀμάξια, ἀλλ' ὅσον ἐλόκληρος σιδηροδρομικὴ ἀμαξοστοιχία.

Ο ΜΕΓΑΛΗΤΕΡΟΣ ΓΑΙΟΚΤΗΜΩΝ

Ἄλλο μεγαλύτερος γαιοκτήμων τοῦ κόσμου εἶνε ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας. Τὰ κτήματα αὐτοῦ εἶνε πολὺ μᾶλλον ἐκτεταμένα ἢ ὅλα ἴσως αἱ ἰδιοκτησίαι τῶν Ἀγγλῶν λόρδων καὶ ὅλα αἱ γαίαι τῶν ἑκατομμυριοῦχων βορειοαμερικανῶν, καὶ δύνανται νὰ περιλάβωσι ἐλόκληρον τὴν Γαλλίαν.

ΚΑΛΗ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

— Δεσποινίς, ἡμπορῶ νὰ ἐλπίζω ὅτι, ἂν τολμῶσω νὰ ἔλθω εἰς τὸ σπίτι σας, ὁ πατέρας θὰ μὲ δεχθῇ;

— Βεβαίωτατα, ὁ πατέρας μου δέχεται ὅλον τὸν κόσμον—εἶνε φωτογράφος.

ΠΑΙΔΙΚΑΙ ΠΟΝΗΡΙΑΙ

Οἱ δύο μικροὶ εἶνε κλεισμένοι εἰς τὸ δωμάτιον· ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν κρατεῖ βιβλίον· ὁ ἄλλος τοῦ λέγει:

— Ξέρεις τί νὰ κάμωμε τώρα; Ἐσὺ μὲ τὸ μπαστοῦνι νὰ μοῦ δώσῃς δύο τρεῖς· ἐγὼ θάρχισω τὰ κλάμματα· ἡ μαμὰ θὰ μοῦ δώσῃ γλυκὸ . . . καὶ θὰ τὸ μοιράσωμε.

ΠΙΚΡΑ ΑΛΗΘΕΙΑ

Ἄλλο ὄντιον ἀνδρες ποῦ δὲν ὀμιλοῦν ὅταν πρέπη, καὶ γυναῖκες ποῦ δὲν σιωποῦν ὅταν πρέπη.

Ἄλλο κ. Δ. Βικέλας κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διατριβὴν αὐτοῦ πρό τινος ἔκαμε διάλεξιν ἐν τῷ ἐκεί· Ἑλληνικῆ Φιλολογικῆ Συλλόγῳ περὶ Ἀγωγῆς. Τὴν διάλεξιν ταύτην, καίπερ δημοσιευθεῖσαν εἰς τὰ βυζαντινὰ φύλλα, ἐνόμισεν ἡ Ἐστία ὅτι ὤφειλε νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν σειράν τῶν δημοσιευμάτων, δι' ὧν τιμᾷ αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἰδρυσεῖς τῆς πολυτιμῆς συνεργάτης κ. Δ. Βικέλας. Θὰ ἦτο δὲ ἄλλως ἄδικον νὰ στερηθῶσι τὸ κατ' ἐξοχίην κοινωφελὲς ἀνάγνωσμα τοῦτο οἱ ἀπανταχοῦ ἀναγνώσται τῆς Ἐστίας, οἱ ἀποτελοῦντες κύκλον ἀσυγκρίτως εὐρύτερον καὶ γενικώτερον τῶν ἀναγνωστῶν τῶν βυζαντινῶν φύλλων.

Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙ ΑΓΩΓΗΣ

Κυρίαὶ καὶ κύριοι,

Συναισθάνομαι, ὅτι παρουσιαζόμενος ἐνώπιον ὑμῶν εὐρίσκομαι ἐν τῷ μέσῳ φίλων, ὅτι δὲν θεωροῦμαι ὡς ξένος εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν. Καὶ οὕτε εἶμαι ξένος ἐδῶ. Πρὸ μιᾶς περιήπου ἑκατονταετηρίδος, οἱ πάπποι μου, ἐκατέρωθεν, ἦλθον ἀπὸ τὰς πατρίδας των εἰς τὸ μέγα τοῦτο κέντρον. Ἐδῶ ἐγεννήθησαν οἱ γονεῖς μου ἀμφοτέρωθεν. Αἱ οἰκογένειαι των ἐκριζωθεῖσαι ἐντεῦθεν συνητήθησαν ἀλλαχοῦ. Ἀλλαχοῦ εἶδα κατὰ πρῶτον τὸ φῶς. Ἀλλὰ πενταετῆ μὲ ἔφερον ἐδῶ ἐπανελθόντες καὶ πάλιν οἱ γονεῖς μου, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην διήλθον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας τὰ ἔτη. Ἐδῶ συγκεντροῦνται αἱ πρῶται μου ἀναμνήσεις, — ἐδῶ ἀνεπτύχθησαν τὰ πρῶτα αἰσθηματὰ μου, — ἐδῶ ἐδοκίμασα τὰς πρῶτας θλίψεις καὶ τὰς πρῶτας χαράς, — ἐδῶ ἐδιδάχθην τὰ πρῶτα γράμματα καί, ἀπὸ τὰ ἄκρα τοῦ Βοσπόρου μέχρι τῶν ἀκτῶν τῆς Πριγκήπου, ἔμαθα νὰ θαυμάζω καὶ ν' ἀγαπῶ τὰ δένδρα, τὴν θάλασσαν καὶ τὸν οὐρανόν. — Ἐδῶ μ' ἐπαναφέρουν ἡ μνήμη καὶ ἡ φαντασία, ὅσάκις ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκιῶν τοῦ βίου ἡ ψυχὴ μου ἀναζητεῖ ὀπίσω σημεῖον φωτερόν! Ἴδου διατί δὲν ἔρχομαι ὡς ξένος εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν.

Ἀληθῶς, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, εἰς τὴν ὅποιαν ἀνατρέχουν αἱ ἀναμνήσεις μου, παρήλθον ἔτη πολλά. Οἱ πλείστοι τῶν τότε ἀμαξίζοντων ἀνεπαίθησαν καὶ ἐλησμονήθησαν, οἱ ἐναπολειφθέντες ἐκ τῶν συνηλικιωτῶν μου μετεβλήθησαν γηράσαντες, καὶ νέαι γενεαὶ ἐν τῷ μεταξῷ ἀνεβλάστησαν· τὰ περὶ ἐμὲ πρόσωπα εἶναι ἄγνωστα ὡς ἐπὶ τὴν πολὺν καὶ

νέα. Ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; Οἱ νέοι στάχεις δὲν μεταβάλλουν τὴν ἀποψιν τῶν ἀγρῶν, οὔτε ἐλαττοῦται ἕνεκα τῆς νέας συγκομιδῆς ἢ πρὸς τοὺς γνωστούς ἀγρούς ἀγάπη μας.

Διατί περιουτολογῶ; Διατί ἀνακαλῶ τοὺς δεσμούς, οἱ ὁποῖοι μὲ συνδέουν πρὸς ὑμᾶς; Διότι ἐπιθυμῶ νὰ συνδιαλεχθῶμεν σήμερον ὡς οἰκεῖοι, ὡς συμπολίται. Ἐὰν ὠμίλου ὡς ξένος, ἠδυνάμην νὰ περιορισθῶ ἐκφράζων τὰς εὐκρέστους μόνας ἐντυπώσεις, ὅσας θ' ἀποκομίσω ἐκ τῆς ἐπισκέψεώς μου ἠδυνάμην, ὑποδεικνύων ὅσας μεταβολὰς καὶ προσόδους εὐρίσκω, νὰ παραστήσω τὴν πατρίδα σας ὅποια ἦτο προτοῦ οἱ πλεῖστοι γεννηθῆτε ἠδυνάμην, παραλείπων τὰ ἄλλα, νὰ ἐπαινέσω τὰ φιλανθρωπικὰ καὶ εκπαιδευτικὰ καταστήματα, τὰ ὁποῖα ἐπολλαπλασιάσατε καὶ μετὰ τοσοῦτου ζήλου συντηρεῖτε. Ἀλλὰ, ἀντὶ ἐπαινῶν διὰ τὰ παρχθέντα, νομίζω προτιμότερον καὶ σκοπιμότερον τὸ νὰ στρέφωμεν μᾶλλον τὴν ὀμιλίαν καὶ τὴν προσοχὴν εἰς ὅ,τι ἐπιβάλλεται ἔτι νὰ πράξωμεν, ἀναμετροῦντες τὰς ἐλλείψεις μας καὶ σκεπτόμενοι πῶς διὰ νέων ἐνεργειῶν νὰ τὰς περιορίσωμεν. Μὴ φοβεῖσθε, κυρίαὶ καὶ κύριοι. Δὲν ἔχω τὴν πρόθεσιν νὰ ἐνδιατρίψω εἰς δυσάρεστα. Δὲν κλίνω φύσει εἰς τὴν ἀπαισιοδοξίαν. Ἀλλως δέ, καὶ ἂν εἶχα τὴν ὀρεξίν νὰ ψέξω, θὰ ἦτο πρόπέτειά μου ἀσύγνωστος τὸ νὰ λάβω τὸ ὕψος ἐπιτιμητοῦ τῶν καθ' ὑμᾶς, τὰ ὁποῖα δὲν δύναμαι κατὰ βάθος νὰ γνωρίζω. Ὅχι, αἱ σκέψεις, τὰς ὁποίας προτίθεμαι νὰ σὰς υποβάλω, ἀνάγονται εἰς ὀλόκληρον τὸ ἔθνος μας, ἴσως δὲ μάλιστα καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Ἀνατολῆς, τὰ μεταβαίνοντα μεθ' ἡμῶν ἐξ ἑνὸς εἰς ἄλλον πολιτισμὸν. Ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ δώσω χαρακτῆρα τόσο γενικὸν εἰς τὴν οἰκογενειακὴν μας ταύτην συνδιάλεξιν. Ἀκοῦμαι εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς· χωρὶς δὲ νὰ ἔχω τὴν ἀξίωσιν ὅτι λέγω νέον τι ἢ ἄγνωστον, θὰ προσπαθῆσω ἀπλῶς καὶ μόνον νὰ θίξω ἐνὸν ὑμῶν τὸ μέγα ζήτημα τῆς ἀγωγῆς.

Λέγω τῆς ἀγωγῆς, ὅχι τῆς ἐκπαιδεύσεως, διότι ἄλλο τὸ μὲν καὶ ἄλλο τὸ δέ. Τὴν δὲ διάκρισιν ἐπιβάλλει ἡ θέα τῶν ἀγῶνων, τοὺς ὁποίους καὶ ὑμεῖς ἰδίως καὶ πάντες πανταχοῦ οἱ ὁμογενεῖς δὲν ἐκπύσωμεν καταβάλλοντες ὑπὲρ τῆς διανοητικῆς προόδου. Ἀλλ' ἡ διανοητικὴ πρόοδος δὲν ἔπεται ὅτι συμβαδίζει μετὰ τῆς ἠθικῆς διαπλάσεως, μετὰ τῆς ἀγωγῆς. Ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ καὶ βελτιώσεως τῶν σχολείων, δὲν ἀπαλαττόμεθα τῶν μεγάλων εὐθυνῶν, τὰς ὁποίας φέρομεν ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν νέων γενεῶν. Δὲν εἶναι δίκαιον, οὔτε ὠφελῆ τὸ νὰ μεταβιβάζωμεν τὴν εὐθύνην ταύτην εἰς τοὺς διδασκάλους, εἰς τοὺς ὁποίους παραδίδονται τὰ τέκνα. Τὸ σχολεῖον δὲν ἀρκεῖ αὐτὸ καὶ μόνον. Ὁλόκληρος ἡ κοινωνία φέρει τὴν εὐθύνην τῆς γενεᾶς, ἢ ὅποια θὰ τὴν διαδεχθῆ. Διὰ τοῦτο ἐπι-

τρέπεται ἴσως καὶ εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας τέκνα νὰ ἐρευνώσι κατὰ πόσον πταίωμεν, ποῦ καὶ διατιχολαίωμεν, καὶ νὰ σκέπτονται πῶς καὶ διὰ τίνων μέσων εἶναι δυνατόν νὰ προετοιμασθῶσιν οἱ ἐπερχόμενοι εἰς τρόπον, ὥστε ν' ἀναδειχθῶσι καλλίτεροι ἡμῶν.

Ἐπὶ δύο ἡδὴ γενεάς, ἢ καὶ τρεῖς, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, (τὸ γένος, καθὼς λέγετε ἐνταῦθα), διέρχεται κρίσιν σπουδαίαν: τὴν μεταβολὴν τῶν πατροπαράδοτων ἠθῶν καὶ ἐθίμων του. Δὲν λέγω ὅτι ἀποτελοῦμεν ὡς πρὸς τοῦτο ἐξήρσειν. Εἰς τὸ διάστημα τοῦ λήγοντος αἰῶνος αἱ βάσεις τῆς κοινωνικῆς ὑπάρξεως ἠλλοιώθησαν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον, εἰς ὅλον τὸν κόσμον, εὐρωπαϊκὴν καὶ μὴ. Πανταχοῦ οἱ γέροντες περατηροῦν μετὰ τινος λύπης συμπτώματα ὅχι ἀνόμοια τῶν παρ' ἡμῖν παρατηρουμένων. Ἀλλὰ εἰς ἡμᾶς ἡ μεταβολὴ ἐπῆλθε βιαιότερα καὶ ριζικωτέρα, ἢ δὲ μετὰ τὸν παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος διαφορὰ εἶναι, κατὰ συνέπειαν, πλεον ὀφθαλμοφανῆς. Τὰ πάντα μεταβλήθησαν συγχρόνως, σχεδὸν διὰ μιᾶς, καὶ ἐκ τῶν ἄκρων εἰς τὰ ἄκρα: τρόπος τοῦ ζῆν, ἐνδυμασία, ἐκπαίδευσις, ἔθιμα, σχέσεις τῶν νέων πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, αἱ σχέσεις μετὰ τῶν διαφόρων κοινωνικῶν βαθμίδων καὶ ἡλικιῶν καὶ φύλων. Τί δὲ τὸ πρῶτον καὶ ἄμεσον ἀποτελέσμα τῆς τοιαύτης ἐσπευσμένης μεταβολῆς; Τὸ πρῶτον ἀποτέλεσμα ἦτο, δυστυχῶς, ἡ περιφρόνησις τοῦ παρελθόντος: τὸ ὅποῖον ἠθελήσαμεν διὰ νέας ἐπιφανείας νὰ συγκαλύψωμεν. Τῆς δὲ τοιαύτης τοῦ παρελθόντος περιφρόνησεως συνέπεια φυσικὴ ὑπῆρξεν ἡ χαλάρωσις τοῦ αἰσθήματος τοῦ σεβασμοῦ, τὸ ὅποῖον ἦτο ἡ βάση καὶ ἡ κρητὶς καὶ ἡ ὑπόστασις τῆς πρὸ ἡμῶν ἐλληνικῆς κοινωνίας. Μὴ ἄρα γε ἡ ἐξασθένησις τοῦ αἰσθήματος τούτου εἶναι ἡ πηγὴ τῶν κακῶν, ὅσα δυνάμεθα νὰ προσάψωμεν εἰς τὴν παρούσαν κοινωνικὴν μας κατάστασιν;

Ἀλλὰ πῶς ἐπῆλθεν ἡ χαλάρωσις τοῦ αἰσθήματος τοῦ σεβασμοῦ; Ἄς ἐξετάσωμεν τὸ πρᾶγμα διὰ παραδειγμάτων. Πῶς ἦσαν αἱ πλεῖστοι οἰκεγενεῖαι πρὸ πενήτηντα ἐτῶν, ἢ καὶ ὀλιγώτερον;—Ὁ πατήρ, ἢ τοῦλάχιστον ὁ πάππος, ἐφόρει ἀκόμη ἀντερὶ, ἢ μήτηρ φέσι ἢ φακίολ'. Ἀλλ' ὁ υἱὸς εἶχε φραγκοφορεσεῖ ἢ δὲ κέρη εἶχε καπελίνοι. Κατὰ συνέπειαν, συναίσθησις ἐκ μέσους τῶν τέκνων ὑπεροχῆς περὶ τὸν ἐξωτερικὸν τύπον τοῦ πολιτισμοῦ, συναίσθησις τόσο ἰσχυρότερα, καθόσον καὶ οἱ γονεῖς τὴν ἀνεγνώριζον καὶ τὴν παρεδέχοντο. Δὲν ἐνθυμεῖσθε, οἱ σύγχρονοί μου, ζεύγη ἠραξιωνισμένων, φερύτων ὑπερηφάνως εἰς τὸν περίπικτον τὰ εὐρωπαϊκὰ τῶν ἐνδύματα; Δὲν ἐνθυμεῖσθε τὴν γραῖαν μητέρα, συνοδεύουσαν τοὺς νέους, (διότι ἡ ἀρχαία τῶν ἠθῶν αὐστηρότης δὲν ἐπέτροπεν εἰσέτι τὸ νὰ ἐξέρχονται μόνου), ἀλλὰ συνοδεύουσαν αὐτοὺς ἐξόπισθεν, — ταχύνουσαν τὸ

γεροντικὸν βῆμα διὰ τὰ τοὺς προφθάση, — φέρουσαν τὸ φακίολι, σημείον, ὅτι ἔμενον ἔτι ἐκτὸς τοῦ ἐπεισάκτου νέου πολιτισμοῦ; Διὰ τοῦτο ἡ γραῖα τοὺς ἠκολούθει, ὡς ὑποδεστέρα, ὁ δὲ γαμβρὸς ἀντὶ αὐτῆς, ἔδιδεν εἰς τὴν νύμφην τὸν βραχίονα, καὶ ἡ θυγάτηρ προεπορεύετο τῆς μητρὸς — καὶ ἐχαλαροῦτο τὸ πρὸς τοὺς γέροντας γονεῖς σέβας!

Θέλετε καὶ ἄλλο; ἰδοὺ τὰ γράμματα: ὁ πατήρ ἐγνώριζε μόνον τὰ ἑλληνικά· ἐγνώριζεν ἴσως καλλίτερα ἢ ὅσον τὰ ἔμαθεν ὁ υἱὸς του, ἀλλ' αὐτὸς ἐδιδάχθη καὶ γαλλικά· ἡ μήτηρ ἀνεγίνωσκε μόλις· ἡ κόρη ἔμαθεν ἐπίσης ὀλίγα γαλλικά, ἔμαθε καὶ χορὸν, ἔλαβε καὶ ὀλίγα μαθήματα πιάνο. Νέα λοιπὸν ἐνίσχυσις τῆς ὑπεροφίας τῶν τέκνων καὶ νέα τῶν γονέων ταπεινώσις!

Ἀληθῶς ταῦτα παρήλθον. Οἱ γονεῖς τῆς σημερινῆς γενεᾶς φοροῦν φραγκικά, ἐδιδάχθησαν καὶ γαλλικά καὶ χορὸν, μεταξὺ δὲ γονέων καὶ τέκνων δὲν ὑπάρχει πλέον ἢ πρότερα διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν περιβολὴν καὶ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν. Ναί, ἀλλ' οὐχ' ἤττον ἢ σήμερον γενεὰ ἀνατρέφεται ἢ ἀνετρέφη ὑπὸ τῆς γενεᾶς, ἡ ὁποία πρώτη προσέλαβε τὸν ἐξευρωπαϊσμὸν καὶ πρώτη μὲς εἰσήγαγεν εἰς τὸν ἡμιπολιτισμὸν καὶ τὴν ἡμιμάθειαν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀγωνιζόμεθα νὰ ἐξέλθωμεν. Ἡ γενεὰ ἐκείνη ἔλαβε πρώτη τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ μὴ ἀπονέμη εἰς τοὺς πρεσβυτέρους τὰς ἐνδείξεις σεβασμοῦ, τὰς ὁποίας ἄλλοτε οἱ υἱοὶ προσέφερον εἰς τοὺς πατέρας των. Ἡ γενεὰ ἐκείνη ἐξηκολούθει νὰ προσαγορεύῃ τοὺς γονεῖς διὰ τοῦ πληθυντικοῦ σεῖς, ἀλλ' ἐπέτρεψεν εἰς τὰ τέκνα τῆς τὴν χρῆσιν τοῦ ἐνικοῦ σύ. Τότε οἱ νεώτεροι ἐξηκολούθουν νὰ μὴ καπνίζωσιν ἐνώπιον τῶν γονέων των, οὔτε νὰ ὑψώνωσιν ἐνώπιόν των τὴν φωνήν. Ταῦτα δὲν εἶναι ὅσον φαίνονται μικρὰ καὶ ἀσήμαντα, διότι τὰ πάντα ἀλληλένδετα. Ἡ ἐλάττωσις τοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς γέροντας σεβασμοῦ συνεπιφέρει τὴν ἐλάττωσιν τοῦ σεβασμοῦ πρὸς πᾶν ὅτι ἐσέβοντο ἐκεῖνοι, πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, πρὸς τοὺς ἀνωτέρους λόγῳ εἴτε ἀρχῆς, εἴτε κοινωνικῆς βαθμολογίας, εἴτε μαθήσεως... δὲν προσθέτω καὶ λόγῳ πλούτου, διότι φοβοῦμαι ὅτι χάριν τούτου καὶ μόνου γίνεται ἐξαιρέσις. Συνεπιφέρει πρὸς τούτοις τὴν ἐλάττωσιν σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἤδη λεγόμενας προλήψεις, πρὸς τὰς θρησκευτικὰς παραδόσεις, πρὸς τὰ θεῖα. Ἄν δὲ ὅλα ταῦτα σαλευθῶσι, ποῦ μένει τὸ σέβας πρὸς ἑαυτόν, τὸ ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὴν συνείδησιν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρὸ πάντων ὀφείλομεν νὰ ἐμπνέωμεν εἰς τοὺς νέους, διότι εἰς αὐτὸ συγκροταῖται ἡ ἀληθὴς καλὴ ἀγωγή; «Πάντων δὲ μάλλον αἰσχύνεο σαυτόν», ἔλεγεν ὁ Πυθαγόρας.

Ἀναγνωρίζω, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι μεταξὺ τῆς ἡδὴ γηρασκούσης καὶ τῆς νέας γενεᾶς ὑπάρχει διαφορὰ ὀλιγωτέρα ἢ ὅτε εἶμεθα ἡμεῖς νέοι, καὶ ὅτι θὰ εἶναι ὀλιγωτέρα ἔτι μεταξὺ τῆς ἡδὴ

ἀναθαλλούσης γενεᾶς καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς. Διαφορὰ θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε, διότι ἐκάστη μὴ στάσιμος κοινωνία εὐρίσκεται εἰς διαρκῆ μεταβατικὴν κατάστασιν. Ἄλλ' εἶναι σπάνια τὰ παραδείγματα ὡς τὸ γενόμενον παρ' ἡμῖν. Ἀληθές, ὅτι θελήσαντες ἐξ Ἀνατολιτῶν νὰ γίνωμεν κατὰ τὸν πολιτισμὸν Εὐρωπαῖοι, ἐζητήσαμεν, οὕτως εἶπεῖν, ν' ἀνακητήσωμεν ἀπολεσθεῖσαν πατρικὴν κληρονομίαν, ἀφοῦ ὁ νεώτερος πολιτισμὸς εἶνε προῖον τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὸ ἔργον εἶχε τὰς δυσκολίας του καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ συντελεσθῇ διὰ μιᾶς ἤρχισεν, ἐξακολουθεῖ καὶ θὰ τὸ συμπληρώσωμεν! Ἄλλ' ὅμως ἀνάγκη νὰ μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ὁ πολιτισμὸς, τὸν ὁποῖον ἀπομιμούμεθα, ἔλαβεν εἰς τὰ ξένα ἔθνη χροιάν ἰδιαιτέραν, προερχομένην ἐκ λόγων ἱστορικῶν, οἵτινες δὲν ἐπέδρασαν εἰς τὴν ἰδικήν μας ἱστορικὴν διέλιξιν. Ἡμεῖς δυνάμεθα καὶ ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν, ὡς σκοπὸν καὶ ὡς τέλος, τὴν διατήρησιν τῶν ἐθνικῶν χαρακτηριστικῶν καὶ τῶν παραδόσεων τῶν πατέρων μας, ἐκ τῶν ὁποίων ὡστε ὁ νέος πολιτισμὸς, τὸν ὁποῖον ἀποκτῶμεν, νὰ γίνῃ πραγματικῶς ἰδικὸς μας καὶ νὰ μὴ παρομοιάσῃ πρὸς στολὴν ξένην, τὴν ὁποίαν μὴ γνωρίζοντες πῶς νὰ φορέσωμεν, ἐνδυνάμεθα ἀνάποδα. Ἡ ἀπομίμησις τῶν ξένων ἔχει τοὺς κινδύνους τῆς. Ζητοῦντες νὰ ἰδιοποιηθῶμεν ἤθη καὶ ἔθιμα, τὰ ὁποῖα μακρόθεν μόνον καὶ κατ' ἐπιφάνειαν γνωρίζομεν, κινδυνεύομεν νὰ ἐκλάβωμεν πολλάκις τὸ ἄχρουν ἀντὶ τοῦ σίτου. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν τοιούτων σκοπέλων ἡ ἀσφαλεσττέρα πύξις, ὁ φωτεινότερος φάρος εἶναι, καὶ πάλιν, ἡ ἀνάπτυξις τοῦ χαλαρωθέντος αἰσθήματος τοῦ σεβασμοῦ. Τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ αἰσθήματος τούτου ἂς ἐπιδιώξωμεν εἰς τὴν ἀγωγήν τῶν τέκνων. Ἄς ἐνσταλάξωμεν εἰς τὴν ψυχὴν των, ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν θέλετε, τὸ ἀρχαῖον γνωμικὸν τοῦ Πυθαγόρου. Ἄς μὴ λησμονῶμεν ποτέ, ὅτι καθῆκον ἔχομεν νὰ προετοιμάσωμεν τοὺς νέους διὰ τὴν πάλιν τοῦ βίου, ἅχι μόνον διδάσκοντες εἰς αὐτοὺς γράμματα καὶ ἐπιστήμας καὶ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς καλῆς δῆθεν ἀνατροφῆς, ἀλλὰ πρὸ πάντων μορφοῦντες τὸν χαρακτήρα των.

Ἡ μόρφωσις τοῦ χαρακτῆρος! Ἰδοὺ ὁ σκοπὸς, πρὸς τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν ν' ἀποβλέπωμεν. Ἡ ἀγωγή οὐδὲν ἄλλο ἀληθῶς σημαίνει ἢ τὸ πῶς νὰ ριζωθῇ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παιδῶν ἡ χρηστότης, ἡ ἔξις τοῦ νὰ πράττωσι τὸ ἀγαθόν. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται, ἐκ μέρους τῶν γονέων, τὸ νὰ βοηθῶσι τὰ τέκνα των ἀκαταπαύστως, ἐπιτηδεύειν, ἀλλὰ καὶ ἀνεπισθῆτως, — ὅπως μάθωσι νὰ νικῶσι τὰς πρὸς τὸ κακὸν ῥοπὰς των καὶ συνειθίσωσι νὰ προτιμῶσιν, ἄνευ δισταγμοῦ, τὸ ὀρθὸν πάντοτε καὶ τὸ ἀγαθόν, ὅπως ἐφαρμόσωσιν ἐνωρὶς καὶ αὐτοβούλως εἰς τὴν ζωὴν των τὸν ὠκεῖον μῦθον τοῦ Προδίκου. Ἀλλὰ διὰ μύθων δὲν κατορθοῦται

τοῦτο, οὔτε διὰ παραινέσεων, οὔτε διὰ τιμωριῶν ἢ ἐνθαρρύνσεων. Κατορθοῦται μόνον διὰ τοῦ παραινέσεως. διὰ τῆς ἀτμοσφαιρας, τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ περὶ τοὺς παῖδας ὁ καθημερινὸς τῆς οἰκογενείας βίος. Πῶς νὰ προσδοκῶμεν τὴν καρποφόρησιν ἠθικῶν παραγγελμάτων, ἐὰν πρῶτοι ἡμεῖς δὲν τὰ ἀκολουθοῦμεν; Πρῶτον ἀναθρέψωμεν τὰ τέκνα μας, ἀνάγκη νὰ ἐπιβλέπωμεν ἡμᾶς αὐτούς, ἀνάγκη νὰ συμπληρώσωμεν τὴν ἰδίαν ἡμῶν ἀνατροφὴν. Ἄλλως ματαιοπονοῦμεν. Τὸ πρῶτον, τὸ κίριον, τὸ διαρκὲς ἐργαστήριον ἀγωγῆς εἶναι ἡ οἰκογένεια. Ἐντὸς αὐτῆς τὸ τέκνον θὰ διδασθῆ ἡλεθρότως τὸν ἠθικὸν νόμον, κατὰ τὸν ὅποιον θὰ ῥυθμισθῇ κατόπιν τὰς σκέψεις καὶ τὰς πράξεις του.

Οἱ γονεῖς ὀφείλουσιν εἰς τὰ τέκνα των ἀδιάκωπον, πεφωτισμένην καὶ πλήρη στοργῆς ἀρωγὴν εἰς τὸν δύσκολον ἀγῶνάν των πρὸς περιστολὴν τῶν βλαβερῶν ὁρμῶν τῆς φύσεως καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀγαθῶν τῆς τάσεως. Ὁ ἀγῶν οὗτος ἐξακολουθεῖ καθ' ὅλην τοῦ βίου τὴν διάρκειαν, αἱ δὲ πιθανότητες τῆς νίκης μεγαλείτεροι, δι' ὅσους ἐλαθὸν ἐντὸς τῆς οἰκογενείας τὰ πρῶτα καλὰ μαθήματα ἐκ τοῦ παραδείγματος καὶ ὅχι μόνον ἐκ διδασμάτων. Ἡ καρδιά καὶ ἡ διάνοια τοῦ παιδὸς εἶναι ζύμη εὐπλαστῆ. Πρωτίστη του ιδιότης εἶναι ἡ μίμησις· ἡ κρίσις καὶ ἡ διάκρισις ἐπέρχονται ἀκολουθῶν, διαμορφούμεναι καὶ αὐταὶ ἀναλόγως τῆς ἐξ ἀρχῆς δοθείσης καλῆς ἢ κακῆς διευθύνσεως· ὁ παῖς μιμεῖται ὅ, τι βλέπει καὶ ἀκούει, ὥστε τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ποῦτων ἐντυπώσεων, ἐκ τοῦ παραδείγματος. Πῶς θέλετε, φέρ' εἰπεῖν, ν' ἀποστραφῆ τὸ ψεῦδος, ἐὰν ἐντὸς τῆς οἰκογενείας ἀκούῃ τὴν ἀλήθειαν παραμορφουμένην; Αἱ ἐπιπλήξεις καὶ τιμωραὶ δὲν ὠφελοῦν, ἐνώσω παραμένει ἐντὸς τῆς ψυχῆς τοῦ ἢ ἐντύπωσις, ὅτι οἱ πρεσβύτεροι λέγουσιν ψεύματα καὶ δὲν τιμωροῦνται. Ἄρα τὸ ψεῦδεςθαι εἶναι κακὸν διὰ μόνους τοὺς μικρούς· οἱ δὲ μικροὶ ἴεπουσιν φύσει εἰς τὴν ἀπομίμησιν τῶν μεγάλων. Νομίζουσι, ὅτι ἐμεγάλωσαν πράττοντες ὅσα καὶ οἱ πρεσβύτεροι. Μιμοῦνται δὲ πρὸ πάντων τὰ κακά, ὅχι μόνον διότι τοῦτο εἶναι εὐκολώτερον, ἀλλὰ μάλιστα διότι τὰ θεωροῦν ὡς ἴδια τῶν μεγάλων καὶ ἀπηγορευμένα εἰς μόνους τοὺς μικρούς. Προσοχὴ λοιπὸν εἰς τοὺς τοῦτους, εἰς τὰς ἐκφράσεις, εἰς τὴν συμπεριφορὰν μας! Ἀναλόγως τοῦ διδομένου παραδείγματος θὰ μορφωθῆ ὁ χαρακτήρ, θὰ διαπλασθῆ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδός. Διὰ τῶν ἐπιπλήξεων μόνον καὶ τῶν τιμωριῶν δὲν ἐπιτυγχάνεται ὁ σκοπός, οὔτε διὰ τῶν ἐπαίνων καὶ τῶν ἀμοιβῶν. Ἄπ' ἐναντίας αἱ ἀμοιβαὶ ἀποβαίνουσιν ἐπιβλαβεῖς ἐνίοτε. Ἀνταμείβοντες, λόγου χάριν, ἢ ἐπαινοῦντες τὸν παῖδα διότι δὲν εἶπε ψεῦμα, ἢ δὲν κατακρατεῖ πᾶν μὴ ἀνήκον εἰς αὐτόν, ὑποτιμῶμεν τὴν ἀξίαν τῆς φιλαληθείας καὶ τῆς ἀκεραιότητος. Οἱ παῖδες πρέπει νὰ ἐν-

νοήσωσιν ἀφ' ἐαυτῶν, ὅτι ἀκούσα ἱκανοποιήσῃς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος εἶναι ἡ ἐνδομυχοῦς ἡμῶν εὐχαρίστησις, — ὅτι ἡ ἐξάσκησις τῆς ἀρετῆς εἶναι φυσικὴ καὶ ἀπαραίτητος ὑποχρέωσις, καὶ ὅτι ἡ εὐθύτης τοῦ χαρακτήρος εἶναι ὑπερτέρα παντὸς ἐπαίνου καὶ πάσης ἀμοιβῆς. Προσοχὴ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν τυροφραν ψυχὴν των ἢ ἐπαρσις διὰ τὴν ἀρετὴν δῆθεν καὶ τὴν φρόνησιν των, ἢ διὰ τὴν εὐμάθειαν καὶ τὴν εὐφυίαν των, ἢ (τὸ καὶ χειρότερον) δι' ὅσα ἄλλα πλεονεκτητάματα παρέχει ἡ κοινωνικὴ θέσις ἢ ὁ πλοῦτος τῶν γονέων των. Ἀτυχῶς, τὴν σήμερον, ἡ διδομένη ἐν γένει ἀνατροφή ἐξάπτει τῶν παίδων τὴν ματαιότητα. Τὰ πολυτελῆ ἐνδύματα, τὰ διδόμενα εἰς αὐτοὺς δαπανηρὰ παίγνια, αἱ ὑπερβολικαὶ θωπεῖαι, τὸ θάρρος, τὸ ὅποιον λαμβάνουσιν ἀπέναντι τῶν πρεσβυτέρων, ὅλα ταῦτα οὔτε εἰς τὴν παύσάν των εὐτυχίαν συντελοῦσιν, οὔτε προπαρασκευάζουσιν τὴν μέλλουσαν εὐδαιμονίαν των. Ἄντι τοῦ νὰ ὑποβάλωμεν οὕτω τὴν ματαιότητά των, ἄς προσπαθῶμεν μάλλον ν' ἀναπτύξωμεν εἰς τὴν ψυχὴν των τὸ σωτήριον αἶσθημα τοῦ σεβασμοῦ. Τοῦτο δὲν εἶναι δύσκολον. Οἱ πρεσβύτεροι ἐπιβάλλουσιν φύσει τὸ σεβασμὸν εἰς τοὺς μικρούς, διότι εἶναι μεγάλοι. Τὸ αὐξάνει δὲ καὶ τὸ διατηρεῖ ἡ ἐξάσκησις τῆς πατρικῆς ἐξουσίας συνδυαζομένης μετὰ τὴν πατρικὴν στοργὴν. Ὅταν τὸ τέκνον σεβέσται τοὺς γονεῖς του, θὰ μεταφέρει εὐκόλως τὸ σεβασμὸν του εἰς τοὺς πρεσβυτέρους, εἰς τοὺς ἀνωτέρους του, εἰς πᾶν ὅτι χροιωστῆ νὰ σεβηται. Ἐπέρχεται δὲ τότε καὶ τὸ σεβασμὸν πρὸς ἐαυτόν μετὰ τὴν πολῦτιμον ἀδελφὴν του, τὴν μετριοφροσύνην, τὴν σεμνοπρέπειαν. Ἡ σεμνότης ἀποτελεῖ τὸν ὠραιότερον στολισμὸν τῆς νεότητος, ἀλλὰ τοῦτο κινδυνεύουσιν νὰ τὸ λησμονήσωμεν. Ἄς προσπαθῶμεν νὰ τὴν ἐπαναφέρωμεν εἰς τοὺς νέους, πείθοντες αὐτούς, ὅτι ἡ καλλιτέρα ἐνδειξις τῆς ἀξίας εἶναι ἡ μετριοφροσύνη· ἐμφανίζει τοῦλάχιστον, καὶ ἐὰν ὅχι ἄλλο, τὴν ὑπαρξίν ἀμφιβολίας τινὸς ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῶν προτερημάτων μας καὶ, κατὰ συνέπειαν, τὴν ἐπιδεκτικότητά βελτιώσεως καὶ προόδου. Τοῦτο ἐκφράζει ὁ Πλούταρχος διὰ χαρακτηριστικῆς παραβολῆς. «Οἱ γεωργοὶ, λέγει, βλέπουσιν εὐχαρίστως καὶ » προκίνοῦσιν τοὺς στάγεις τοὺς κεκλιμένους καὶ » νέοντας πρὸς τὴν γῆν. Τοὺς δὲ ὑφῶντας ἀγε- » ρύχως τὴν κεφαλὴν περιοροῦσιν, ἐννοοῦντες, » ὅτι εἶναι κενοὶ καὶ ἐλαφροὶ. Οὕτω ἐκ τῶν νέ- » ῶν, οἱ μᾶλλον κοῦφοι καὶ στερούμενοι βαρύτη- » τος ἔχουσιν τὸ περισσότερον θάρρος. Ἡ συμπε- » ριστά, τὸ βᾶδισμα, ἢ ἐκφρασίς των μαρτυ- » ροῦν τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὴν ὑπεροψίαν των » ἢ κουφότης παρέργεται μόνον καθ' ὅσον ἡ μά- » θησις ἀρχίζει νὰ φέρῃ καρπούς».

Οἱ νέοι, οἱ ἀληθῶς μὴ κοῦφοι, ἄς βλέπωσιν τῶν ἀνοήτων τὴν αὐταρέσειαν. Κάλιστον τοῦτο

μάθημα μετριοφροσύνης. "Οτε άνθρωποι μηδεμιάς αξίας υποεμφανίζονται ενώπιον ἡμῶν διὰ προσόντα, τὰ ὅποια μόνοι αὐτοὶ ἀποδίδουν εἰς ἐκντούς, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ κλονηθῆ διὰ τινος ἀμφιβολίας ἢ ἐκτίμησις τῆς ἰδίας ἡμῶν αξίας; Εἶναι δυνατόν βλέποντες τοὺς τοιοῦτους, νὰ μὴ σκεφθῶμεν, ὅτι ἐνδέχεται καὶ ἡμεῖς νὰ πλανώμεθα ὡς πρὸς τὴν περὶ ἡμῶν αὐτῶν ιδέαν; Καλὸν, μέχρι τινός, ἢ εἰς ἐαυτὸν πεποιθήσις, ἀλλὰ καλλίτερον ἔτι τὸ νὰ συνδυάζηται μετὰ τινος δισταγμοῦ ὡς πρὸς τὰ προτερήματα ἡμῶν. Ἐὰν πράγματι τὰ ἔχωμεν, ἡ μετριοφροσύνη δὲν θὰ τὰ σμικρύνῃ.

[Ἐπετα τὸ τέλος]

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐξεδόθη, ἀναλώμασι τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου, τὸ ἄρτι εὐρεθὲν συνταγματικὸν τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ τῆς πολιτείας τῶν Ἀθηναίων. Ὁ ἐκδότης Κ. Κένυον προέταξε μακρὰν εἰσαγωγὴν, ἐν τῇ περιγράφει τὸν πάπυρον, ἐξετάζει τὰ κατὰ τὴν γνησιότητα αὐτοῦ, ἀναλύει δὲ τὸ περιεχόμενον, ἐξαιρῶν ἰδίως τὰ χωρία ἐκεῖνα, δι' ὧν διορθοῦνται ἢ διαλευκαίνονται τὰ τέως περὶ τοῦ πολιτεύματος τῶν Ἀθηνῶν παραδεδομένα. Ἐν ταῖς σημειώσεσι σαφηνίζονται ὅσα τῶν χωρίων χρήζουσιν ἐρμηνείας, παρεξεταζόμενα πρὸς τὰς σωζόμενας πηγάς. Ἡ γνησιότης τοῦ κειμένου εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται ἀμφιβολίαν, πάντα δὲ ὅσα ἐπάγεται ὁ Κ. Κένυον πρὸς ἀπόδειξιν αὐτῆς οὐδεμίαν ἐπιδέχονται ἀντίρρησην. Ἄλλα δὲν φαίνεται ἐξ ἴσου κεκρίμενον τὸ ζήτημα: ἂν ἡ ἀριστοτελικὴ αὕτη συγγραφή εἶναι ἔργον γνήσιον τοῦ μεγάλου φιλοσόφου. Ὁ Κ. Κένυον παρατηρεῖ ὅτι ἔχομεν βεβαίως πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἐν τῇ ἀρχαιότητι γνωστὸν καὶ ὑπὸ πολλῶν συγγραφέων ἀναφερόμενον σύγγραμμα περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων Πολιτείας· δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ἰσχυρισθῶμεν μετὰ πάσης βεβαιότητος, ὅτι τὸ πονημάτιον τοῦτο εἶναι γνήσιον τοῦ Ἀριστοτέλους ἔργον. Ταῦτα κατὰ τὴν Νέαν Ἡμέραν.

Ὁ καθηγητῆς H. Weil ἀνήγγειλεν ἐπ' ἐσχάτων εἰς τὴν ἐν Παρισίαις Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιγραφῶν τὴν ἀνεύρεσιν νέων ἀποσπασμάτων τοῦ Εὐριπίδου, γενομένην ὑπὸ τοῦ κ. Flinders Petrie ἐν τινὶ τάφῳ τοῦ Κουρῶ (Φαγίου) καὶ ἀναγνωσθέντων ὑπὸ τῶν κυρίων Sayce καὶ Machafly. Ἐκ τινῶν ἄλλων ἐγγράφων, τὰ ὅποια μετὰ τῶν ἀποσπασμάτων εὐρέθησαν ἐν τῷ αὐτῷ ὑπογείῳ, ὑποτίθεται ὅτι ἡ ἀντιγραφή τῶν στίχων τοῦ Εὐριπίδου ἐγένετο πρὸ τοῦ ἔτους 230 π. Χ., διότι εἰς τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἀναφέρονται τὰ βῆθῆντα ἔγγραφα. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Εὐριπίδου εἶνε τρία καὶ ἀνήκουσιν εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τῆς Ἀντιόπης. Τὸ μακρότερον τῶν ἀποσπασμάτων κατέχει δύο στήλας. Γνωστὸν εἶνε ὅτι πρὸ τινῶν ὁ κ. Weil εἶχεν ἐκδώσει καὶ ἄλλα τοῦ Εὐριπίδου ἀποσπάσματα, περὶ ὧν πολὺς εἶχε γίνῃ λόγος καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ παρ' ἡμῖν.

Ὁ Θεμισθῶς τοῦ Σαρδοῦ θὰ παρσταθῆ ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν Βρυξελλῶν.

Τὰ διάφορα γερμανικὰ πανεπιστήμια ἀριθμοῦσι κατὰ τὴν τρέχουσαν χειμερινὴν ἐξαμηνίαν φοιτητὰς ὡς ἑξῆς: Τὸ τοῦ Βερολίνου 5,527, τὸ τῆς Λειψίας 3,458, τὸ τοῦ Μονάχου 3,382, τὸ τοῦ Βυρτζβούργου 1,544, τὸ τῆς Τυβίγγης 1,250, τὸ τοῦ

Βρεσλάου 1,246, τὸ τῆς Βόννης 1,219, τὸ τῆς Ἐρλάγγης 1,054, τὸ τῆς Ἐϊδελβέργης 970, τοῦ Στρασβούργου 917 κλπ. Τοὺς ὀλιγωτέρους φοιτητὰς ἔχει τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Ροστόκ 371. Ὁ ὅλος δὲ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν ἀνέρχεται εἰς 28,711.

Κατὰ μίμησιν τῆς ἐν Βερολίῳ Ἐλευθέρας Σχολῆς συνιστᾶται ὁμώνυμος τοιαύτη καὶ ἐν Βιέννῃ.

Ἐν Μονάχῳ ἰδρύθη ἑταιρία πρὸς διάδοσιν νέας διεθνούς γλώσσης ἣτις φέρεται τὸ ὄνομα Esperanto καὶ ἐφευρέθη ὑπὸ τοῦ Δρος Σάμενχοφ ἐν Βαρσοβίᾳ. Τῆς γλώσσης ταύτης ἀναγνωσμάτρια ἐξεδόθησαν ἤδη εἰς 14 εὐρωπαϊκῆς γλώσσης.

Κατὰ τὰς γερμανικὰς ἐφημερίδας, ὁ Σουλτάνος ἀσχολεῖται μετὰ πολλοῦ ζήλου περὶ τὴν σπουδὴν τῆς γερμανικῆς γλώσσης αἱ δὲ πρόοδοι αὐτοῦ εἶνε σημαντικαί. Οὗτω κατὰ τὰς συνδιαλέξεις μετὰ τοῦ Γερμανοῦ πρεσβευτοῦ ὁ Ἀδδούλ Χαμητ σπανίως ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν διερμηνέως, ἐδήλωσε δὲ ποτε πρὸς τὸν αὐτὸν πρεσβευτὴν, ὅτι εἰς δευτέραν ἐπίσκεψιν τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου ἐλπίζει ὅτι θὰ δυνηθῆ νὰ χαιρετίσῃ τὸν φιλιτανο μόνον γερμανιστὴ. Ὁ Σουλτάνος ἀρέσκειται πολὺ καὶ εἰς τὰ προϊόντα τῆς γερμανικῆς φιλολογίας, ἰδίως δὲ εἰς τὰ ποιήματα τοῦ Χάινε καὶ τοῦ Γάιμπελ, ὧν καλλίστην τουρκικὴν μετάφρασιν ἔχει ὡς βοήθημα. Ἐκφράζεται δὲ ἐπαινετικώτατα καὶ περὶ τῶν ἔργων τῆς Βασιλείσσης τῆς Ρωμοῦνίας, τῶν ὁποίων βαρύτερον ἔκδοσιν ἔχει λάβῃ παρὰ τῆς συγγραφέως ὡς δῶρον.

Ἐξεδόθη τὸ Δ' τεύχος τοῦ Ἀθηναίου τμηματος τῶν Ἀνακρινώσεων τοῦ Γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, δι' οὗ συμπληροῦται ὁ ΙΒ' τόμος τοῦ περιοδικοῦ τούτου. Ἐν τῷ προκειμένῳ τεύχει δημοσιεύονται τέσσαρες πραγματεῖαι περὶ τῶν εὐρημάτων ἐν τῷ παρὰ τὰς Θήβας ἱερῷ τῶν Καθίρων ὑπὸ τῶν κκ. P. Wolters, B. Graef καὶ E. Szanto καὶ ἑτέρα πραγματεῖα τοῦ κ. W. Doerpfeld περὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀνακαλυφθέντος παλαιότερου ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, δι' ἧς ἀνασκευάζει ἀνακριθείας τινὰς τῆς περὶ Ἐκατομπεδου ἄρτι ἐκδοθείσης διατριβῆς τοῦ κ. Λόλλιγκ. Πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον ἔχουσιν αἱ ἀνακρινώσεις περὶ τοῦ ἱεροῦ τῶν Καθίρων, ἐν τῷ πρὸ πενταετίας περίπτῳ ἔλαβε τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς Γενικῆς Ἐφορείας τῶν ἀρχαιοτήτων νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς τὸ Γερμανικὸν Ἰνστιτούτον, ὅτε ἐκ προσκτήματός τινος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας κατανοήθῃ ἡ σπουδαιότης τοῦ ἱεροῦ ἐκεῖνου. Αἱ δημοσιεύόμεναι ἀνακρινώσεις συμπληροῦσι τὴν ἐν προηγουμένῳ τεύχεσι δημοσιευθεῖσαν περιληπτικὴν ἐκθεσιν περὶ τοῦ συνόλου τῶν εὐρημάτων, διότι κατὰ τινὰ δῆλωσιν τοῦ κ. Βόλτερς, τὸ Ἰνστιτούτον παρασκευάζει τὴν ἔκδοσιν ἰδίας μονογραφίας περὶ τοῦ παρὰ τὰς Θήβας Καθίρειου, ἐν ἣ λεπτομερεστάτος θὰ γείνη λόγος περὶ αὐτῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μανουήλ I Γεδεών Πατριαρχικοί Πίνακες. Εἰδήσεις ἱστορικαί, βιογραφικαί περὶ τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου μέχρις Ἰωακείμ Γ' τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης. 36 — 1884. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Οἱ χρονολογικοὶ πίνακες οἰωνοῦντες ἀρχόντων πόσον εἶναι συντελεστικοὶ εἰς τὴν ὀρθὴν ἀναπαράστασιν τῶν διαφόρων τῆς ἱστορίας περιόδων οὐδεὶς σήμερον ἀγνοεῖ. Διὰ τοῦτο καὶ τῶν παλαιῶν ἀρχόντων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ὑπάτων τῆς Ρώμης, ἵνα εἰς τοῦτους μόνον περιορισθῶμεν, ἀνέκαθεν μετὰ πολλῆς